

TRGOVSKI

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Mredništvo in upravnštvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LITO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 11. aprila 1925.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 42.

K našemu gospodarskemu položaju.

Kljub velikim borbam za politična vprašanja, ki zavzemajo v našem državnem življenju žal prvo mesto in za katere se žrtvujejo vse energije, je vendar opaziti tudi na gospodarskem polju, dasi naleti gospodarski razvoj pri nas na vsakovrstne težkoče, znaten napredek in postopno konsolidacijo razmer.

O vprašanjih, ki danes tako živo interesirajo gospodarske kroge, je dal finančni minister g. dr. Stojadinović dopisniku »Obzora« sledečo zanimivo izjavo:

»Že samo to, kar se je storilo v zadnjih dveh letih na polju državnih financ, predstavlja lep napredek in lahko se reče, da je s tem končana prva in najtežja etapa saniranja državnih financ. Porast državnih dohodkov vseh vrst in tečaj dinarja sta za to najbolj dokaz. Zato smatram, da mora sedaj nastopiti druga etapa — drugi del našega finančnega programa — in ta mora biti posvečen v manjši meri državnim financam v strogem smislu te besede, a v večji meri gospodarskim vprašanjem, ki interesirajo širše kroge našega naroda. Tu sem spada vprašanje poljedelskih kreditov in pospeševanje poljedelstva, nadalje vprašanje obrtniških kreditov, vprašanje kreditov za industrijo in zaščita domače industrijske produkcije.

Glede industrije obstojajo danes v glavnem tri vprašanja, katera v zvezi z državno politiko največ interesirajo našo industrijo: to je vprašanje kreditov, vprašanje izplačila računov in vprašanje carinske tarife.

Glede kreditov za industrijo ostane tudi nadalje pri istem mnenju, kakor doslej, da država sama ne more industriji niti dati, niti garantirati posojila. V ostalem so vsi poskusi, ki so se napravili v tej smeri preteklo leto, pokazali, da je uresničitev tega načrta združena z zelo velikimi težavami. Z ozirom na boljši finančni položaj naše države je naš kredit v inozemstvu v znatni meri porastel in to bo posredno uplivalo, da bodo mogli tudi naši industrijalci dobivati lažje posojila v inozemstvu. To je ona glavna pomoč, katero nudi državna politika naši industriji. Za plasiranje industrijskih posojil v inozemstvu se je napravilo še en korak tudi s tem, da se je v novem zakonu o proračunskih dvanaestih predvidela odredba o prostosti davkov in taks glede zavaznikov teh posojil.

Kar se tiče izplačila neplačanih računov, od katerih pripade del tovarnam vagonov in lokomotiv, je dana velika olajšava tako industrijalcem kakor tudi državnim blagajnam s tem, da je dana sedaj v zakonu o proračunskih dvanaestih predvidena odredba, da se izdajo za izplačilo teh dolgov državi boni z rokom od največ treh let. Iznos za izdajanje bonov je predviden s 400 milijoni dinarjev, a toliko znašajo približno tudi neplačani dolgi. Bone bodo mogli industrijalci eskontirati ali lombardirati in priti tako do gotovine, a državna blagajna ne bo tako obremenjena z velikimi vsotami hkratu, ampak postopno, temkom časa.

V kolikor se pa tiče dolgov domače industrije, razen dolgov tovarnam lokomotiv in vagonov, se bo zahtevalo, da se tudi ti dolgi čimprej likvidirajo.

Vprašanje carinske tarife je bilo

postavljeno v zadnjem času ponovno na dnevni red in to pot v taki obliki, da se sme z gotovostjo pričakovati rešitev tega vprašanja v najkrajšem času. Morem odkrito priznati, to sem pred nekoliko dnevi izjavil tudi zastopnikom industrije, ki so bili pri meni, da sem doslej baš jaz v prvi vrsti odlagal rešitev tega vprašanja. Za to moje postopanje imam dva razloga: prvi razlog je ta, da pred volitvami v narodno skupščino, ko se je v naši državi bila velika bitka za obsežna politična vprašanja, ni bil ugoden moment obrniti pozornost volilcev na katerokoli drugo vprašanje. Naravno je, da bo nova carinska tarifa povzročila z ene strani zadovoljstvo a z druge strani proteste. Carinska tarifa mora poravnati vsa protislovna mnenja svobodne trgovine, vprašanje podpore industrijalcem in vprašanje potreb konsumentov. Za vso to veliko diskusijo ni čas predvolitvene in volitvene politične atmosfere preveč ugoden. To je bil prvi razlog. Drugi razlog za odgoditev uveljavljanja nove carinske tarife leži v tem, da skoro nismo imeli Narodne skupščine, ki bi vršila svoje redne

zakonodajne funkcije. — Naša nova carinska tarifa ima namen, da štiti domačo industrijo in ima gotove zadostno visoke postavke, ki nam bodo služile kot zelo dobro sredstvo pri sklepanju novih trgovinskih pogodb. Potemtakem se mora pričakovati, da bo prišlo ob priliki pogajanj z drugimi inozemskimi državami do popustov pri posameznih postavkah nove carinske tarife. Zbog tega je potrebno, da naš parlament normalno funkcionira, da obstoji zakonodajni odbor in da bo mogla narodna skupščina obravnavati in odobriti nove trgovinske pogodbe, katere smo deloma zaključili, a deloma se za njih zaključitev še pogajamo. Za popolno udeleževanje naše carinske politike je potrebno nadalje živo sodelovanje vlade s parlamentom. A to je ono, česar dosedaj nismo imeli in to je bil drugi razlog, zbog katerega sem odlagal uveljavljanje nove carinske tarife. Sedaj se je situacija spremenila in ako sem do sedaj zadrževal delo glede carinske tarife, bodite prepričani, da bom sedaj prvi, ki se bo v največji meri angažiral, da stopi ta tarifa čimprej v veljavo.

Za ureditev avtonomnih financ.

V zadnjih letih se pri nas vedno težje občuti davčno breme. Za vso občutnost davkov se skoro praviloma krivi državo, ki je davke po bivših avstrijskih zakonih v povojni dobi zvišala z raznimi pribitki, invalidskim davkom in tudi s samostojnimi davčnimi, na primer z davkom na poslovni promet. Sicer je res, da obremenitev po državnih davkih na podlagi predvojnih zakonov ni v pravem skladu z razvrednotitvijo denarja, vendar se v zvezi z davčno preobremenitvijo le prerediti poudarja, kako občutno breme nam ustvarjajo poleg državnih davkov okrajne in občinske doklade na državne davke in samostojne občinske davščine.

Nikakor se ne da tajiti, da potrebe avtonomnih korporacij rapidno rastejo, ker se na nje stavijo vedno višje zahteve. Ker te korporacije razun doklad na davke in avtonomnih davščin praviloma nimajo drugih rednih prejemkov, so prisiljene, da te prejemke pokrivajo z vedno višjimi dokladi in samostojnimi davčninami. Eno kot drugo se pretirava. Doklade na direktne davke so v nekaterih občinah, specijelno na hišnonajemni davek in na posebno pridobnino bile v zadnjih letih tako visoke, da niso vzele hišnemu posestniku cele najemnine in podjetju celotnega v bilanci izkazanega dobička, ampak so šle celo dalje in prisilile hišnega posestnika, da je moral za poravnavo davka porabiti poleg najemnine še druge dohodke, podjetja pa so morala načenjati svoje osnovno premoženje, da so mogla zadostiti svoji davčni dolžnosti. Konečno je večina občin sama uvidela, da ne gre obremenitve tirjati do skrajnosti in so se poslužile za kritje svojih potrebščin drugih davčnih virov. Ponajveč so zvišale doklade na trošarino ali so pa uvedle razne samostojne davščine, katerih pred vojno nismo poznali. Dan na dan beremo v Uradnem listu navedbe o najrazličnejših davščinah, ki naj več ali manj pomagajo občinam, da pokrije proračunski primanjkljaj, občine so pri tem jako iznajdljive. Na vse mogoče davščine pridejo, celo na take, ki po svojem bistvu niso nič drugega nego umetno povzane doklade na posebno pridob-

nino, ker so ustrojene tako, da bi zadele le gotove davkoplačevalce, ki že s posebno pridobnino ali na kak drug način itak nosijo pretežno izmero občinskega proračuna. V tem oziru bi bilo omenjati iz zadnjega časa davščino na motorne sile, katero je hoteli uvesti neka gorenjska industrijska občina, davščino na izvoz premoga v Trbovljah in cestno naklado v neki štajerski občini, ki je imela namen v prvi vrsti obdati promet na industrijskih tirih. Pri vseh omenjenih treh davščinah je šlo za to, da industrija prevzame pretežno breme občinskega proračuna tudi kolikor ga ne pokriva z dokladi na direktne davke. Čuječnosti prizadetih industrij in uvidevnosti nadzornih oblasti se je končno, upamo vsaj, vendar posrečilo, da se te specijelne davščine niso odobrile.

Gospodarski krogi sami uvidevajo težak položaj avtonomnih korporacij in jim po nepotrebnem gotovo nikdar ne delajo sitnosti glede njihovih proračunov, ker stoje na stališču, da mora občina priti do potrebnih sredstev, odklanjajo pa, da bi nosili bremena v višji izmeri nego to dopuščajo njihove gospodarske sile.

Lokalna bremena pri sedanjem položaju industrije niso več umestna. Občine bi se morale v sedanjih gospodarskih prilikah, v katerih se bije v industriji oster konkurenčni boj, ozirati na industrijo, ki mora s svojimi produkti na svetovni trg, kjer srečujejo svetovno konkurenco. Lokalne davščine in takse pomenjajo za prizadeta podjetja občutno škodo in ogrožanje eksistenčnih pogojev, ker s takimi davščinami obremenjena industrija izgublja konkurenčno zmožnost ne le v inozemstvu, ampak tudi v tuzemstvu.

Položaj avtonomnih korporacij se od leta do leta bolj ostri. Vedno težje jim je iskati sredstev za kritje proračunskih primanjkljajev. Doklade so dosegle višino, preko katere ne morejo več, in samostojne davščine so tako izžepane, da si bo še tako iznajdljivi proračunski referent zastoj belil glavo, kako bi izumil kako novo.

Položaj se bo še bolj poostiril, čim se upostavi oblačna in srezka samo-

uprava, ki bo prevzela del agend, ki jih opravlja sedaj država. Obe samoupravi bosta imeli brez dvoma visok proračun, katerega bosta hoteli po večini kriti zopet z dokladi na direktne davke.

Iz tega, na eni strani za davkoplačevalce, na drugi strani za avtonomne korporacije nevzdržnega položaja in drugega izhoda, kakor da začno avtonomne korporacije energično akcijo, da jim država prepusti del lastnih dohodkov, na primer realne davke, kakor se je to že davno izvršilo v mnogih drugih modernih državah.

Gospodarski krogi bi tako akcijo brez dvoma z vsem povdarkom podpirali, ne toliko da se ubranijo novih bremen, kajti ta so že sedaj tako visoka, da ne prenesejo nadaljnjega poroka, ako naj ne pride tudi v tem oziru do katastrofalne krize, ampak v prvi vrsti zaradi tega, ker so interesirani na urejenem avtonomnem gospodarstvu občin, v katerih poslujejo, da se tudi avtonomne finance čimprej normalizirajo.

Naš naraščaj v poštni stroki in njega vzgoja.

Za poštno in brzojavno službo predvojne Srbije je veljal zakon o poštah iz leta 1864, ki je pa bil tako zastarel, da se ni mogel razširiti na celotno ozemlje naše države, ker ni vseboval niti najosnovnejših odredb ne glede personalnih, ne glede drugih važnih poštne ustanov.

Tudi zakon o telegrafu in telefonu od l. 1898 je bil le nekaka popolnitev raznih odredb, ki so stopile pozneje za vršenje poštne in brzojavne službe v veljavo.

Z rešenjem ministrskega sveta z dne 5. januarja 1919 se je ustanovilo ministrstvo pošte in telegrafa. To ministrstvo je dobilo na podlagi odredbe od 16. julija 1921 o organizaciji ministrstva pošte in telegrafa ter poštne stroke v kraljevini SHS svoj popolnjen in opredeljen organizatorični statut, s katerim je šele postalo bistveni del centralne državne uprave, vršeč vrhovno upravo in nadzorovalno oblast v svoji stroki.

Na podlagi imenovane odredbe se je določila tudi obvezna strokovna izobrazba za poštno in brzojavno osebje. Tudi se je določilo, da se zamore doseči višji položaj samo na podlagi določenih rokov in pa s polaganjem strokovnih izpitov.

Predvojna Srbija je imela v namen strokovne izobrazbe osebja leta 1888 ustanovljeno poštno šolo v Beogradu. Ta šola se je ustanovila na podlagi rešenja ministrstva narodne privrede, kateremu je po tedanjem ustroju bila podrejena poštna in brzojavna stroka.

Poduk na tej šoli je trajal sedem mesecev ali v osmem mesecu so se polagali izpiti.

Od 120 gojencev prve poštne šole v Beogradu je vstopilo okoli 100 v poštno, drugi pa v železniško in tudi drugo službo.

Oktober meseca lanskega leta je praznovala ta poštna šola 35-letnico svojega obstanka in je skromna proslava združila 52 od celotne množice danes še živečih nekdanjih gojencev — med njimi tudi sedanji generalni direktor pošte in telegrafa g. Dragutin Dimitrijević.

Ta poštna šola pri ministrstvu v Beogradu je imela do lanskega leta značaj nekake višje poštne šole, do čim so bile na sediščih oblastnih di-

rekcij predvidene nižje poštne šole (tečajji).

Vse te šole so se odvijale po potrebi in samo začasno. Nastavni načrt, učni red in pa rok je določalo ministrstvo s posebno odredbo.

Na osnovi člena 2. in 45. uredbe o organizaciji ministrstva pošte in telegrafa pa je izdalo ministrstvo dne 28. februarja 1924, posebni pravilnik za »Poštno-telegrafsko šolo« v Beogradu. S tem pravilnikom se je dalo tej šoli čin srednje šole in se določilo, da traja dve leti, vsako šolsko leto pa 10 mesecev. V 10. mesecu se polagajo izpiti čez preteklo šolsko leto.

Kot učni predmeti so se določili: notranja in mednarodna poštna služba, manipulativna, tehnična in administrativna brzojavno-telefonska služba, osnova poštnohranilnične in čerkovne službe, zakonodaja, zemljepis, knjigovodstvo in računovodstvo, državni jezik ter francoski in nemški jezik.

S tem pravilnikom je dobila ta šola tudi značaj stalnosti in se je razpisal z rešenjem ministrstva od 20. julija 1924 prvi konkurz za sprejem 120 samo moških gojencev, ki so izvršili najmanj šest razredov gimnazije ali realke, ki so duševno in telesno sposobni in stari od 16 do 25 let. Siromašnim učencem se je zagotovila tudi državna podpora do 800 dinarjev mesečno.

Ker se je prvemu razpisu odzvalo premalo število odgovarjajočih kandidatov, se je z rešenjem ministrstva z dne 12. novembra 1924 razpisal konkurz v drugič in se je sedaj odločilo ministrstvo, da sprejme poleg moških tudi omenjeno število ženskih gojencev.

Končni uspeh razpisov je bil ta, da je vstopilo v poštno šolo 48 gojencev, med temi 7 ženskih. Med vsemi temi gojenci sta 2 (dva) Slovenca.

Nov činovniški zakon pa je — kakor v marsikateri drugi zadevi — vstvaril tudi glede strokovne naobrazbe in vzgoje poštne naraščaja deloma docela nov položaj.

Člen 54. omenjenega zakona namreč vstvarja za prestop iz pripravljanih skupin državne strokovne izpite. Pravila za te izpite predpišejo pristojni ministri, odrede kraj in sestavo izpraševalnih komisij in postopanja. Izpiti se polagajo med ali ob koncu triletnih pripravljanih dob. Način, kako pa naj si kandidati pridobijo potrebno znanje, prepušča činovniški zakon popolnoma izven določb.

Poštno ministrstvo je z ustanovitvenjem stalne poštne šole pač poskrbelo za vzgojo naraščaja za II. činovniško kategorijo (činovnike, upravnike, starešine), dočim je predpisalo za pripravnike I. kategorije samo pravilnik za polaganje državnih strokovnih izpitov.

Za gros poštne manipulativnega osebja, ki bo v prihodnje v pretežni večini pripadalo baš III. kategoriji poštne in telegrafskega činovništva in je dosedaj dobivalo svojo strokovno izobrazbo v večmesečnih tečajih na sedežih direkcijjskih oblasti, pa niso predvideni v prihodnje nobeni učni tečajji (šole), deloma radi pomanjkanja kredita, deloma radi prej omenjene pomanjkljivosti činovniškega zakona.

In tu se tudi prične križeva pot našega poštne naraščaja.

Vsi kandidati te kategorije, slično onim za prvo kategorijo, so navezani v prvi vrsti sami nase, da si poiščejo v konglomeratu dosedaj novo izdanih nared, pravilnikov, odredb in predpisov vse ono, kar je zahtevano v pravilnikih za polaganje državnih strokovnih izpitov njihove kategorije.

Ni potrebno biti šolnik, da je vsakemu jasno, kako neprecenljive vrednosti je živ poduk — posebno v taki gospodarsko-praktični stroki, kakor je poštna stroka. Ta poduk je pa po sedanjih okoliščinah za naše razmere popolnoma ukinjen.

V poštni šoli v Beogradu sedita danes — dva — Slovenca. To je že samo na sebi jasen dokaz, da nam ta poklicna šola ne more nuditi pravo torišče za naš naraščaj, ker se naši dijak ne prijavljajo zanj in raje pod

docelo ugodnejšimi okoliščinami končavajo svoje srednješolske študije doma.

Posledice, da se pa mora gros našega poštne naraščaja prepuščati sam sebi, občutimo že danes, ker se pri lično že dve leti ne prirejajo več učni tečajji pri naši poštni direkciji. Strokovna izvežbanost osebja pada, nedostatki in pritožbe se množijo, upravi pa narašča delo, ker mora popravljati in odvracati napake.

Tem stanju more odpomoči zgolj to,

Fr. Gombač, Ljubljana:

Trgovski boj za morsko plovbo.

Pretečeno soboto, dne 4. t. m., je ravnatelj Trgovske šole v Ljubljani g. dr. Böhm predaval v društvu »Soc.« o problemu bodoče trgovine na našem Jadranu. Uvodoma je navedel planetarične smernice plovne trgovine v drugih morjih in stremljenje posameznih velikih narodov, v prvi vrsti Angležev, po osvojitvi svetovne trgovine v najvažnejših krajih naše zemeljske oble.

Tozadevno je posegel za skoro 100 let nazaj, namreč do osvojitve Alžira po Francozih leta 1830, kar je pomnilo za Francoze velik trgovski razmah. Angleži so si pa znali svoje stališče še bolj utrditi s tem, da je ostala, oziroma prešla važna, 15 km široka morska ožina med Sredozemskim morjem in Atlantiškim oceanom, t. j. Gibraltar, v angleško posest, katero še danes ta velevalost dominira.

Leta 1882 so si Angleži prilastili še Egipt in Sueški kanal, s čimer so razširili svojo domeno še nad Rdečim morjem. In tako so polagoma a sigurno pridirali vedno dalje od postojanke do postojanke.

Važnega alžirskega mesta Tunis so hoteli polastiti leta 1882 Italijani, toda pregnali, odnosno prehiteli so jih v tem oziru Francozi, ki so še danes gospodarji tega trgovskega mesta.

Španci so se hoteli vsidrati l. 1889 v važnih srednjeameriških obmorskih postojankah, toda bili so v znani morski bitki od Amerikancev popolnoma poraženi. S tem so pridobili Zedinjene države poleg Angležev svojo glavno trgovsko potenco v Tihem in v Atlantiškem oceanu. Njihova, t. j. ameriška potenca na morju se je še bolj povzdignila in ojačila s prekopom ameriške ožine Panama, s čimer se je skrajšala morska zveza med Atlantiškim, oziroma Tihim in Indijskim oceanom za tisoče morskih milj. Ta predor se je, kakor vsi taki kanali in take plovne ožine, močno utrdil.

Za Angleži, Francozi, Španci, Portugijci, Belgijci, Holanci itd. se je vzbudilo tudi pri Nemcih planetarično stremljenje po kolonijah ter so si leta 1906 tudi prisvojili imoviti in obsežni afriški del Maroko ter s tem postali naenkrat velik konkurent in imperijalistični trgovski faktor vsem drugim državam, osobito še vsled njihovega stremljenja po železniški zvezi Nemčije in drugih nemških držav čez Bagdad v Perzijski zaliv in Indijski ocean.

Tem svetovnotrговskim stremljenjem Nemčije je pa napravila svetovna vojska katastrofalen konec, ker so Nemci izgubili tudi Maroko.

Važno vlogo v sedanjih plovni in politični smernici igra tudi Malakaj-ska ožina med indijskim otokom Sumatra in Malajskim polotokom s Singapurom, ki se močno utrjuje.

Da vsak narod polaga največjo važnost glede svojega trgovskega razvoja na morje, nam je pokazala eklatantno še pred balkansko vojno bivša mala Srbija. Le-ta je napela takrat vse svoje sile in moči, da se tudi ona povzpne enako drugim malim balkanskim državam na morje, zlasti ker sta jo Nemčija in Avstro-Ogrska tako davili, da se ni mogla trgovsko absolutno nikamor razviti. In ta dostop do sredozemskega morja pri Draču se je Srbiji posrečil z balkansko vojno leta 1912, toda nesrečne avstrijske politične intrige so ji to junaško priboritev takoj zo-

da se vsaj za Slovenijo počnejo sprejemati zopet srednješolci - maturanti za pripravnike, kot se je to vršilo doslej, ter se zanje otvorijo pri direkciji učni tečajji, katerim je pritegniti tudi vse pripravnike za I. kategorijo in ravnotako posebni tečajji za kandidate III. kategorije.

Naši interesovani in merodajni krogi pa se opozarjajo na to pereče vzgojno vprašanje našega poštne naraščaja, kajti sicer znamo doživeti še prav močna razočaranja.

pet odjedle, kar je pa postalo ne za Srbijo, pač pa za prešerno Avstrijo tako usodepolno s tem, da je poslednja v svetovni vojni ravno vsled Srbije zgubila ves svoj del Jadrana, ki je postal last Srbije oziroma Jugoslavije. S to pridobitvijo je Jugoslavija stopila v direkten morski stik močnih trgovskih velevalosti ter bo postala, če bo znala in hotela to velevažno pridobitev primerno ceniti in izkoristiti, čez gotovo dobo let resen in ugleden faktor na Jadranu tudi v brodovsko-trgovskem oziru.

G. predavatelj je žel za svoje veležanimivo in temeljito razlaganje burno zahvalo mnogobrojnih poslušalcev vseh slojev.

Mi bi k temu še pripomnili, da naša vlada ni pokazala od sedaj onega smisla in onega velikega navdušenja in stremljenja za razvoj našega v takem obsegu pridobljenega Jadrana, kajti dosedanj plovbeni in gradbeni napredek na Jadranu je še jako kilav.

Ceškoslovaška industrija

(Predavanje tajnika trgovske in obrtniške zbornice g. Iv. Mohoriča v Češkoslovaški-jugoslovenski ligi dne 6. t. m.)

(Nadaljevanje.)

STAVBENA IN KERAMIČNA INDUSTRIJA.

Med važnimi panogami industrij je omeniti zelo razvito keramično industrijo, ki ima na razpolago bogata ležišča prvovrstnih surovin, predvsem kaolina. Kaolina pridobiva Češkoslovaška več kot Nemčija ali Amerika in le Anglija jo presega v tem oziru. Produkcija znaša letno na 400.000 ton. Češki kaolin ima izredno čistoto in visoko plasticiteto. Pridobiva se pri Karlovih varih, v Gornji Břizi, Dobřanah, dalje pri Bitiški in Znojmu na Moravskem, in južno od Košic na Slovaškem ter pri Straži na južnem Češkem. Iz kaolina se izdeluje na Češkem porcelan, papir, porozna masa in ultramarin. Velik del se ga pa tudi v surovem stanju izvažajo v inozemstvo. Posebne važnosti za češkoslovaško industrijo in eksport so tudi ognjevarne in požarne ilovice, katerih svetovno znana ležišča se nahajajo v Wildsteinu, Břeštajnu, Lišanah in Mjeholupih ter Blanskem. Po velikosti produkcije te glin je Češkoslovaška četrta na svetu. Ilovice se deloma dobavljajo domačim tovarnam za predelavo, poleg tega se izvažajo znatne množine v surovem stanju, n. pr. leta 1922 112.000 ton. Važen eksportni artikel so škrljeva laporova glina, živec in kremenjak, posebno je med njimi znan rakovniški takozvani »lupek«, ki ima 36 do 37 segrevoih piramid ognjevarnosti. Njegova produkcija znaša okrog pol milijona ton ter služi za fabrikacijo samotne opeke in izdelkov. Od njegove produkcije je odvisna cela nemška industrija silikatov in dinasa.

Tudi češki magnezit je svetovno znan. Letna produkcija znaša 40.000 ton, od katerih se ena tretjina izvažajo v Ameriko, Francijo in druge države. Produkcija živeca, ki predstavlja važno surovino

za pocelansko in keramično industrijo, znaša 30.000 ton in je v kvaliteti češki živec popolnoma enakovreden norveškemu in švedskemu živecu. Češkoslovaška je tudi zelo bogata na ležiščih silurodevouskih apnencev, katerih se letno producira 6 milijonov ton. Največji kamnolomi se nahajajo v Srbskem, kjer se producira dnevno 70 vagonov in v Morinu pri Berounu z dnevno produkcijo nad 100 vagonov. Ta apnenec se deloma porablja kot primes za produkcijo surovega železa v visokih pečeh železarn, dalje kot saturacijski kamen za sladkorne tovarne in končno za pridobivanje apna in cementa. Med apnence spada tudi češkoslovaški mramor, katerega največji kamnolomi se nahajajo v Slivnici pri Pragi in na Šleskem. Letno se producira okrog 30.000 ton rudečega, črnega in belega mramorja.

Razpolagajoč s takimi odličnimi kvalitetami je postala Češkoslovaška za Francijo v primeru s številom prebivalstva največji producent opeke ter razpolaga z nad 4.000 opekarnami. Med največja podjetja spadajo hodoninske opekarnice, ki imajo letno produkcijo 60 milijonov komadov opek. Industrija ognjevarnih predmetov producira letno okrog pol milijona ton raznih izdelkov za železarne, sladkorne tovarne in steklarne. Med največjimi podjetji je omeniti Zapadnočeške kaolinske in samotne tovarne, Dobřansko-šamotno tovarno in združeno praške tovarne za stavbeno obrt v Hlubočepih.

Fina keramična industrija izdeluje razne predmete za obkladanje sten, za kanalizacijske svrhe in izdelke iz kamnine za kemične svrhe letno nad 160.000 ton. Med največja podjetja spadajo samotne tovarne v Rakovnicah. Finokeramičnih podjetij je okrog 20 in se dve tretjine celotne produkcije izvažajo v nasledstvene države ter na Balkan. Cementna industrija ima letno kapaciteto 1 milijona ton portlandnega cementa, ki je enakovreden nemškemu in angleškemu vrstam cementa. Največje cementarne so: Kralov dvor, Čiškovce, Podolí in Radotin. Izdeluje se tudi romanski cement in sicer letno okrog 200.000 ton.

Keramična se podučuje na dveh visokih šolah v Pragi in v Brnu ter na treh strokovnih šolah v Behyni, Toplicah in Plznu.

KOVINSKA IN ELEKTROTEHNIČNA INDUSTRIJA.

Kovinska in elektrotehnična industrija predstavlja v gospodarstvu ČSR eno izmed najmočnejših in najvažnejših panog. Prvo strojno tovarno je ustanovil mehanik Luz s tovarnarjem Schöllem že leta 1821 in se je predvsem posvetil izdelavi parnih strojev.

Z razvojem železnice in mehaniziranjem obratov se je pospešil ogromni razmah kovinske industrije. Glavne zasluge zanj imajo v prvi dobi angleški podjetniki in konstruktorji, ki so osnovali velike tovarne v Libercih in pozneje v Pragi. Kmalu nato se je začela kovinska in strojna industrija specializirati in se je pred vsem posvetila izdelavi tekstilnih strojev, pa tudi izdelavi gospodarskih strojev in strojev za sladkorne tovarne in pivovarne, ki so jih par let nato že začeli dobavljati po celem svetu. Nato se je pričelo izdelovati stroje za rudarska podjetja, steklarne in keramične industrije. Te specialne strojne industrije so se naselile v krajih, kjer je bila koncentrirana dotična panoga industrije. Razvoj je tako napredoval, da ima danes ČSR 1200 kovinsko-industrijskih podjetij, ki dajejo kruh pri delni zaposlitvi 180.000 delavcem. Teritorialno odpade od tega 900 podjetij na Češko, 220 na Moravsko, 50 na Šlezijo in 35 na Slovaško. ČSR kovinska industrija je bila nekdanj hrbtenica avstrijske kovinske industrije, kar se je posebno opazilo pri izbruhu svetovne vojne, ko so podjetja, ki ležijo v sedanj ČSR vršila vse največje dobave za armado, kakor na primer oklopne stolpe za ladje in za

Prijatelj Trgovskega lista!

V gostilni, kavarni, povsod zahtevaj »TRGOVSKI LIST«; imej ga pa tudi doma na svoji mizi, ker je dolžnost vsakega smotrenega gospodarja, da podpira list, ki ščiti njegove interese.

»TRGOVSKI LIST« se naroča v Ljubljani, Simon Gregorčičeva ulica štev. 13. (Telefon štev. 552).

obalno obrambo, dalekonosne topove, motorne baterije s traktorji, oklopne vlake, ki so se po pretežni večini izdelovali v Škodovih tovarnah v Plznu. Kapaciteta teh industrij se je med vojno stopnjevala do skrajnosti in zato je prekrat tem občutnejše prizadel, ker so se morala podjetja zopet urediti za mirodobno produkcijo in prilagoditi spremenjenim političnim razmeram. ČS železarska industrija mora danes ca 30% svojih izdelkov izvažati. Celokupen izvoz je znašal leta 1923 6 milijonov kvintalov železnih izdelkov v vrednosti 1 milijarde 341 milijonov Kč. Na čelu češkoslovaške strojne industrije je omeniti delniško družbo Škodovih zavodov v Plznu, ki razpolaga s kapitalom 200 milijonov čeških kron in ki je po fuziji z »Združenimi strojnimi tovarni« in Ringhoferjevimi podjetji postalo največje podjetje v republiki. Med vojno je zaposlovalo 41.000 delavcev in 3.600 uradnikov. Ima tovarna v Plznu, Dondlevic v Pragi in Kraljevem gradu ter je sedaj udeležena tudi na podonavskih ladjedelnicah v Komornu.

V njenih jeklnah se vlivajo ladijske konstrukcije, rotorji in kolesa do 60 ton teže, lokomotivna delavnica ima kapaciteto 250 novih lokomotiv na leto. Poleg tega obstajajo v teh tovarnah še velike delavnice za vagon, turbine, parne kotle, elektromotorje itd.

Poleg Škodovih podjetij spadajo med največja železarska podjetja tudi »Akcijska družba strojnih tovarn« poprej Breitfeld Daněk & Co., dalje Češkomoravska Kolben d. d. v Libnu pri Pragi, potem Vitkoviške železarnice in plavži v Vitkovicah na Moravskem, Poldihütte v Pragi in »Prva brnska strojniška družba«. Te tovarne izdelujejo strojne in elektrotehnične naprave za celo industrijo, turbine, lokomobile, kotle motorje, stiskalnice, mostove, konstrukcije za plavže itd.

Avtomobilna industrija je reprezentirana posebno po tvrdki Laurin & Klement in tovarni »Praga« ter avtomobilnem oddelku češko-moravske tovarne. V izredni meri je zastopana industrija za izdelavo gospodarskih strojev in sicer s 145 tovarniškimi podjetji, ki zaposlujejo normalno okrog 25.000 delavcev.

Vsako leto se vrši majhna revija izdelkov te industrije na veselejskih prostorih v Pragi. Nadalje je zastopana s 30 podjetji industrija malih železnih izdelkov, ki zaposluje okrog 4000 delavcev. Med njimi je posebno imenovati gumbarstvo industrijo, ki producira letno okrog 400 vagonov izdelkov, katerih 90% gre v inozemstvo.

(Dalje sledi.)

Naš izvoz v februarju.

Spet je koruza na prvem mestu. Glavna carinska direkcija je izdala statistiko, glasom katere je znašal izvoz v februarju 315.564 ton, v vrednosti 693.019.742 dinarjev, napram 228.436 tonami in 646.073.582 dinarjem v februarju lanskega leta; po tonah je torej letošnji februarjski izvoz za 37,26% večji, po denarju pa za 7,26%. Če spremenimo dinarske zneske v zlate dinarje, torej v švicarske franke po povprečnem kurzu v Zürichu, je znašal lanski februarjski eksport 45.755.919 zlatih dinarjev, letošnji 58.236.953, torej 27,32% več.

Glavni izvozni predmeti letošnjega februarja so bili tile:

	Tone	Milijoni Din
Koruza	91.979	200.9
Stavbni les	64.899	84.4
Kurivni les	24.994	8.4
Pšenična moka	4.930	32.7
Jajca	1.794	32.5
Sveže meso	795	18.1
Mesni izdelki	74	2.5
Pšenica	3.420	16.7
Cement	37.217	19.9
Gov. živina glav	9.137	2.617
Prasiči glav	7.606	2.046

Goveje živine izvažajo manj, kakor so jo prej. Vzrok je dvig dinarja in pa tudi, ker je živinske krme dosti na razpolago, vsled česar se kmet težko odloči za prodajo. Živinorejci pravijo, da je že zadnji čas, da se odpravi v interesu naše živinoreje in našega eksporta izvozna carina na živino.

Svetovni gospodarski arhiv v Hamburgu.

Hamburški znanstveni arhivi imajo poseben značaj, čisto drugačen, kakor sicer v velikih mestih. To je pač v bistvu svetovnega pomorskega pristanišča. Svetovni gospodarski arhiv ima materiala brez meje, obsega gospodarstvo in politiko vseh dežel, socialne razmere prav tako kakor čisto duševne. Ime ne pove vsega, kar arhiv vsebuje. Po tvari razdelitev ni mogoča, pri obilici snovi ne bi mogli dobiti na ta način nobenega pregleda. Zato so porabili geografski princip, razdelitev po deželah s stvarnimi pododdelki, ki so po pomenu in potrebi zbrani zopet v posebnih arhivih.

Obseg ogromen, saj znaša skupno število deželnih oddelkov skoraj 300, zraven pa še arhiv tvrdk, blagovni arhiv, tržnoporocelvalni arhiv, osebni, časnikarski in vojni arhiv.

Arhiv tvrdk vsebuje sam več kot 14.000 posameznih števk o zasebnih podjetjih, gospodarskih organizacijah in zavodih vseh dežel; zraven pa dobiš tudi poročila o znanstvenih, verskih in političnih korporacijah. Bogata je zbirka letnih poročil, pravil in prospektov, poleg njih pa priloge z dragocenimi poročili o sejnih, kongresih in razstavah. Blagovni arhiv te nadrobno seznaja o blagu in surovinah vseh dežel, s posebnim materialom o krajevnih produkcijskih in prodajnih razmerah. Tržnoporocelvalni arhiv se razdeli v oddelke o trgih: blagovni, denarni, efektivni, vozninski trgi; v njem se neprestano zbirajo poročila, temelječa deloma na uradnih, deloma na zasebnih poizvedbah. Izredno zanimiv je časnikarski arhiv z okroglo 4000 števkami o časopisih vseh delov sveta; tu lahko nadrobno slediš življenju duše in spremembam v založništvih in uredništvih. V osebni arhivu se počutiš o vodilnih osebnostih v politiki, gospodarstvu in znanstvu. Posebne vrste je vojni arhiv, omejen na dogodke in na posledice svetovne vojske, a prav izvrstno dopolnilo k aktom potsdamskega državnega arhiva in svetovnovojnim aktom zunanje urada.

Arhivu je priključena biblioteka, obstoječa iz 15.000 zvezkov, izredno dragoceno dopolnilo arhivskega materiala. Glede nabave novih del obstoji dogovor med njo, med znamenito hamburško biblioteko in tozadevnimi seminarji na univerzi; to pa zato, da se ne nabavljajo brez potrebe dvojni, trojni itd. izvodi.

Za znanstvenika neobhodno potreben je alfabetično in sistematično urejeni osrednji katalog, ki ima pregled vseh zakladov hamburških knjižnic. Vse nove knjige se v tem katalogu po vrsti registrirajo, tako da je sestavljanje literarnega materiala za katerikoli namen neverjetno olajšano.

Vsako leto izrežejo iz približno 200 časopisov vsega sveta okoli 200.000 izrezkov, jih signirajo, uredijo in pošljejo v posamezne oddelke. Seveda morajo biti zaposlene pri tem osebe temeljitih študij, jezikovnega znanja, natančnosti, potrpežljivosti, vedeti morajo, kaj je dobro in bistveno. Dobro in neutrudljivo pomagavke so lektorice, posebej za to izučene.

Arhiv zdaja znani časopis »Wirtschaftsdienst«, ki poroča javnosti o tam zbranih zakladih.

Arhiv nudi vse, kar je praktičnemu trgovcu potrebno, tam se lahko kar najtemeljeje pouči. Tu vidimo vse temelje svetovnega gospodarstva, vse se lepo odvija pred nami in se zraža v lepo sliko vpogleda v gospodarsko življenje narodov. Ravnotako pa dobi tudi teoretik v arhivu zlato jamo urejene snovi, ki je seveda spričo nje-nega posebnega izvora, ne sme kar tako brez kritike prevzeti, ki mu pa po da zanesljivo poznavanje stvari kot temelj za nadaljnjo raziskovanje v knjižnicah in drugih arhivih.

Če se v tako velikem svetovnem mestu, kakor je Hamburg, da doseči skupno znanstveno delovanje knjižnic in seminarjev, bi se v kakšnem manjšem mestu to dalo doseči seveda še dosti lažje.

Vesele velikonočne praznike

Želila vsem prijateljem »Trgov. lista«
Uredništvo in uprava.

Trgovina.

Trgovske zveze z Albanijo. Gospodarski krogi v Južni Srbiji se zlasti interesirajo za vprašanja trgovskih zvez z Albanijo. Trudijo se, da bi sondirali teren in da bi v doglednem času dosegli normalne trgovske zveze s to državo. Vidi se pa, da zadeva ne najde potrebnega razumevanja pri merodajnih faktorjih. Zato nameravajo gospodarski krogi Južne Srbije angažirati za to stvar vse narodne poslance iz Južne Srbije, da bi se moglo dovesti to vprašanje v odločilno fazo. Že sedaj so trgovske zveze z Albanijo zlasti med obmejnimi mesti precej živahne.

Delo na italijanskih borzah počiva. Po poročilih, ki prihajajo iz Italije, se gibanje med borznimi agenti nadaljuje. V znak protesta proti novim ukrepom finančnega ministra počiva delo na borzah od včeraj dalje, kvotirajo se le državni papirji. V Milanu niso kvotirale niti valute, niti devize. Danes je tudi počivalo delo na borzah in isto se pričakuje tudi za jutrišnji dan. V četrtek pa itak nastopijo od vlade predpisane velikonočne počitnice, ki bodo trajale do ponedeljka.

Rusija kupuje tekstilije v Avstriji. Že nekoliko dni se mudi na Dunaju večja delegacija trgovcev iz Rusije, katere kupuje tekstilno blago. Dosedaj se je nakupilo blaga v vrednosti 27 milijard.

Prodaja 4 nedograjenih tender-ladij, ki se nahajajo v Jugoslavenskem brodogradilišču v Kraljevi, se bo vršila dne 11. marca t. l. pri ekonomskem odseku Odeleja za mornarico v Zemunu. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Statistika konkurzov in prisilnih poravn na Češkoslovaškem. Po uradnih podatkih je bilo v mesecu februarju t. l. na Češkoslovaškem priglasenih 43 konkurzov in 183 prisilnih poravn. Pri konkurzih znašajo ugotovljena aktiva 8 milijonov in pasiva 34 milijonov kron, pri prisilnih poravnah pa aktiva 36 milijonov in pasiva 69 milijonov kron.

Poravnalno postopanje. Uvedlo se je poravnalno postopanje o imovini zapuščine po pokojnem Maksu Kopitarju v Cerkljenici. Narok za sklepanje poravnave pri imenovanem sodišču v sobi št. 112 dne 8. maja 1925 ob enajstih, dalje se je uvedlo poravnalno postopanje o imovini Ivana Kosa, trgovca v Celju. Narok za sklepanje poravnave pri imenovanem sodišču v sobi št. 2 dne 28. maja 1925 ob devetih.

Konkurzni oklic. Razglasitev konkurza o imovini Tvornice emaljiranih peči »Lutz« družba z o. z. v Domžalah. Prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču v Kamniku dne 14. aprila 1925 ob desetih.

Vinski kis in sode različnih velikosti bi rada prodala neka banatska tvrdka. Njen natančnejši naslov je interesentom v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani za razpolago.

Industrija.

Reorganizacija državne šumske industrije. Po incijativi generalnega direktorja g. Miodraga Stamenkovića se v ministrstvu šum in rudnikov resno dela na reorganizaciji državne šumske industrije v splošnem. Posebne komisije, ki se bodo izbrale, bodo predvsem izdelale pravilnik za delo v državnih šumskih podjetjih. S posebno uredbo se bo pa šumska služba sama reorganizirala najmoderneje, da se bo moglo na ta način ta važen izvor državnih dohodkov najracionalnejše izkoriščati.

Za pridobitev patentov v Češkoslovaški posreduje tvrdka v Pragi, ki daje interesentom na zahtevo vse potrebne informacije. Naslov tvrdke se dobi v pisarni Trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani.

KUPUJMO IN PODPIRAJMO

izvrstno

Kolinsko cikorijo
domači izdelek.

Denarstvo.

Poštna hranilnica, član beograjske borze. Po vestih iz Beograda je postala Poštna hranilnica član beograjske borze. V beograjskih borznih krogih se je zadoščenjem sprejelo to vest, ker se pričakuje, da bo Poštna hranilnica kupovala in prodajala na beograjski borzi večje količine deviz, vrednostnih papirjev, a zlasti državnih efektov.

Stabilizacija valute v Češkoslovaški. Kakor je bilo že javljeno, je bila dne 1. t. m. predložena češkoslovaškemu parlamentu zakonska novela o notni banki, ki dokumentira prehod z dosedanje deflacijske politike na politiko stabilizacije in je v potemtakem nov temeljni kamen v razvoju češkoslovaške finančne politike.

Francija in njeni dolgovi v Združenih državah. V smislu pisanja »Chicago Tribune« se francoska vlada pripravlja, da odpošlje posebno komisijo v Združene države za nalogo, da uredi vprašanje dolgov.

Nov francoski finančni načrt. Glasom vesti agencije Havas vsebuje načrt finančnega ministra De Monzie poleg že znanih smernic izredni prostovoljni davek, ki bo služil kot protiutež 4 milijard novih bankovcev, katere izda banka Francije. Finančni načrt ministra De Monzie bo predložen danes predpoldne ministrskemu svetu v odobritev. Popoldne bo ministrski predsednik Herriot podal glede tega načrta obširne izjave v poslanski zbornici. Razprava o finančnem načrtu se prične v zbornici jutri. De Monzie hoče s svojim načrtom v prvi vrsti odpraviti krizo državnega zaklada. Na podlagi finančnega zakona z dne 31. julija 1920 je tedanji finančni minister Francois Marsal dvignil denarni obtok od 40 na 41 milijard. Clementel je tekom svojega govora v senatu dne 1. t. m. konstatiral, da višina denarnega obtoka nikakor ne odgovarja sedanjim gospodarskim potrebam države ter predlagal zvišanje obtoka. Na enako stališče se je postavil v svojem načrtu tudi sedanji finančni minister De Monzie, ki zahteva, da se dvigne denarni obtok od 41 na 45 milijard, to je, da izda banka Francije 4 milijarde novih bankovcev. Kakor že go-ri omenjeno, se uvede istočasno prostovoljni davek, ki naj bi služil kot protiutež zvišanju denarnega obtoka v znesku 4 milijard. V slučaju, da se državljani ne odzovejo temu pozivu, se uvede prisilni davek.

Carina.

Naša nova carinska tarifa. Kakor pišejo beograjski listi, bo projekt o novi carinski tarifi te dni predložen ekonomsko-finančnemu komiteju, nakar se bo predložil vladni. Ko bo od vlade definitivno odobren, bo minister finance določil, da stopi ta tarifa takoj v veljavo, a istočasno bo predložena Narodni skupščini v zakonitev. Po novem finančnem zakonu, ako izvrši Nar. skupščina kakšno spremembo v projektu o novi carinski tarifi z ozirom na znižanje uvozne, odnosno izvozne tarife, bodo imeli uvozniki, odnosno izvozniki pravico na povrnitev razlike, ki so jo po nepotrebnem plačali. Ako nasprotno Narodna skupščina postavke poveča, ne bodo uvozniki, odnosno izvozniki primorani doplačati razliko.

Davki in takse.

Monopolski dohodki v mesecu januarju t. l. V mesecu januarju t. l. je imela monopolska uprava od posameznih monopolskih predmetov nastopne dohodke: tobak 125.322.263 Din, sol 21.234.824 Din, petrolej 22.367.046 Din, vžgalice 13 milijonov 170.785 Din, cigaretni papir 10 milijonov 526.945 Din, raznih dohodkov 284.684 Din, skupaj 192.906.547 Din. Proračun so prekorajili dohodki od petroleja za 11.533.713 Din in od cigaretnega papirja za 2.193.612 Din, proračuna pa niso dosegli dohodki od tobaka (9 milijonov 677.737 Din), soli (3.765.176 Din) in vžgalic (379.215 Din).

Donos državne trošarine in taks v mesecu februarju t. l. V mesecu februarju t. l. se je v naši državi pobralo na državnih trošarinah 58.810.904 Din in taksah 103.416.246 Din. Preko proračuna se je pobralo ta mesec na trošarini 8 milijonov 644.237 Din in na taksah 23 milijonov 416.246 Din.

Promet.

Transportne omejitve. Počeni s 1. aprilom 1925 veljajo do preklica sledeče transportne omejitve: A Direkcija državnih železnic, Ljubljana: 1. Sprejemanje in odprema pošilk živali v vozovnih tovorih za postajo Veržej na progi Ormož—Murska Sobota ni dovoljeno. 2. Radi carinjenja pošilk na postajah Bistrica, Boh. jezero, Celje, Kotoriba in Rakek, glej pod III. »Splošno« odstavek B. B Direkcija državnih železnic, Zagreb: 3. Pošiljke, določene za ocarinjenje v Zagrebu, se morajo nasloviti, upotiti in zaračunati, kakor sledi: a) na postajo Zagreb glavni kolodvor: brzopokvarljiva kot brzovozno odpravljena roba in to sveže sadje, zelenjava, sveže cvetlice, sveže ribe, surovo maslo, kvas, manufakturni vzorci, mrtveci, krompir, perutnina, svinje, divjačina, golobi, papige, ekspresna roba, prtljaga in novine; b) na postajo Zagreb - Sava: vsa ostala roba. 4. Robni promet s postajo Fiume pristanišče Thon de Revel še ni odprt. 5. Sprejemanje in odprema pošilk v svrhu prevoza po obalnem tiru med Sušakom in Reko ali obratno se izvrši le, če stranka v tovrnem listu predpiše pravec upotovanja »Via Bakar« in plača vozarino za faktično prevoženo pot. 6. Na postajo Sušak se smejo nakazovati v ocarinjenje samo pošiljke za Sušak loko in pošiljke za neposredni tranzit po morju, Fiume SHS loko ali Fiume tranzit ne smejo biti nakazane na Sušak, ker neposredni železniški promet z Reko po obalnem tiru še ni uspostavljen; 7. V Bakar se smejo nakazati le pošiljke, katerih ocarinjenje obavi stranka sama. Take pošiljke morajo biti železniško odpravljene v Bakar loko in tam raztovorjene; 8. Na progi Beli Manastir—Baranjsko Petrovo selo je promet še vedno ukinjen; 9. Pri carinarnici v Osijeku se ne smejo cariniti pošiljke za izvoz v Madžarsko s prehodom Beli Manastir. Take pošiljke se morajo izvozno cariniti najkasneje v Belem Manastiru. Tovorne liste, ki bi ne odgovarjali temu predpisu, zavračajo; 10. Sprejemanje in odprema vsakovrstnih pošilk za »Udruženje rudnikov in topilnic d. d.«, ki so namenjene za postajo Bos. Novi se do nadaljnjega ukine. Medpotne pošiljke smejo izteči. C Direkcija državnih železnic, Sarajevo: 11. Iz območja Direkcije Ljubljana ter iz inozemstva smejo prispeti v Bosanski Brod za pretovarjanje dnevno samo tri vozovni tovari v pokritih vozih. Ta omejitev ne velja za pošiljke v odkritih vozovnih tovorih, ki se smejo sprejemati in odpremiti za to postajo kakor v tranzitu preko te postaje v neomejenem številu. Pokriti vozovi se smejo natovoriti s pošilkami samo do 10,5 ton teže. Pošiljke na trdnjo »Danico d. d.« v Brodu loko ni šteti v kontingent pokritih voz za Bosanski Brod tranzit.

Transportne omejitve v prometu z Italijo. Od 1. aprila naprej veljajo sledeče omejitve: 1. Ponovne predaje v postajah Postumia Grotte in Tarvisio niso dovoljene. Pošiljke, namenjene za ponovno predajo, se morajo predati in nasloviti na »Postumia transit«, kjer so carinski in veterinarski uradi. (Glej službeni list št. 28, naredbo 124/24); 2. Sprejemanje in odpošiljanje goveje živine za Italijo preko Rakeka je dovoljeno samo za klavnice v postajah Trieste, San Sabba, Trento, Torino, Milano, Venezia, Genova, Roma, Firenze in Napoli, ako ima izvoznik uvozno dovoljenje kraljeve italijanske vlade. Pošiljke živine, odpravljene v Postojno tranzit v svrhu ponovne predaje za omenjene postaje, se smejo sprejemati; 3. Sprejemanje in odpošiljanje goveje živine za Italijo preko Bistrice—Boh. jezero je ukinjeno; 4. Ponovna predaja pošilk v postaji Piedicelle ni dovoljena. Pošiljke, namenjene za ponovno predajo tej postaji, je nasloviti na Gorizia Monte Santo.

Vprašanje Južne železnice še vedno nerešeno. Bivša Južna železnica je prešla v državne roke že pred letom dni, vendar to vprašanje ni še definitivno re-

šeno. Delničarji teh železnic so predložili gotove zahteve državam, katerim so odstopili te železnice, tudi še potem, ko se je železnice sporazumno že prevzelo. Glede tega vprašanja so se vršile tekom zadnjega tedna v ministrstvu saobračaja konference med delegati delničarjev bivših Južnih železnic in ekspertov ministrstva saobračaja. Na teh konferencah so delegati delničarjev zahtevali, da se jim pošiljajo stalno poročila o stanju in o delovanju njih bivših železnic. Izgleda pa, da se s temi zahtevami naši zastopniki nis strinjali. Končno so se formulirali vsi sklepi teh konferenc, ki se držijo še v tajnosti in ki bodo v najkrajšem času predloženi posebnemu komitetu držav naslednic bivše avstro-ogr-

ske monarhije. Ako s sklepom tega komiteta ne bodo prizadeti zadovoljni, se bo konferenca nadaljevala na Dunaju. Do tedaj pa ostane vprašanje Južnih železnic še vedno odprto.

Popust za prevoz južnega sadja in vina. Prometno ministrstvo je z odredbo z dne 10. marca t. l. odobrilo za prevoz južnega sadja (agrumi) in vina iz Trsta v tranzitu preko Rakeka in Št. Ilja popust po sledečih vozninskih stavkih: 1. Za južno sadje (agrumi) v vozovnih nakladah 5 tisoč do 10 tisoč kg, kot sporovoz od 100 kg 2.400 par. 2. Za vino vozovnih nakladnih najmanj 10 tisoč kg, kot sporovoz od 100 kg 1.600 par. Ta popust velja od 10. marca do 1. junija 1925 s kartiranjem.

Iz naših organizacij.

OBCNI ZBOR TRGOVSKE ZADRUGE ZA SODNI OKRAJ LAŠKO.

Dne 29. marca 1925 ob pol 14. uri se je vršil redni občni zbor zadruga.

Predsednik g. Konrad Elsbacher otvoril zborovanje s pozdravom, omenja, da stopa letos zadruga v 40. leto svojega delovanja in se spominja v preteklem letu preminulih članov: Josipa Dolinška, iz Brnice, Marije Mali in Julije Božič iz Lok pri Trbovljah ter Branka Pečovnik od Sv. Ruperta. Nato se prečita zapisnik rednega občnega zbora od 21. X. 1923, ki se brez ugovora odobri.

Letno poročilo. (Predsednik g. Elsbacher). Izredno mnogo dela so zadrugi povzročale pritožbe radi krošnjarstva, posebno krošnjarstva z manufakture. V tem pogledu so sedaj s strani oblasti izdane strome odredbe na vse podrejene organe in je upravičeno upanje, da se bo krošnjarstvo z manufakture in predmeti inozemskega izvora popolnoma zatrla, pa tudi krošnjarenje z ostalimi predmeti omejilo na minimum.

Radi enotne ureditve časa odpiranja in zapiranja za trgovske obrate je zadruga po zaslišanju interesiranih krogov podala srekemu poglavarju sledeči predlog:

1. Za Laško in Zidani most z okolico: ob delavnikih od 7. do 18. ure, ob nedeljah in praznikih od 7. do 12. ure.
2. Za Trbovlje in Hrastnik: vsako drugo soboto od 7. do 12. in 13. do 19. ure; ob drugih delavnikih ob pol 8. do 12. in od 13. do 18. ure; ob nedeljah in praznikih od 7. do 11. ure.

Ves dan ostanejo obrati zaprti na Novo leto, Veliko noč s sledečim pondeljkom, Binkošti s sledečim pondeljkom, Telovo, Božič, Stefanovo, Vidovdan in 1. decembra. Če pade 1. december na plačilno soboto, ostanejo ta dan obrati v Trbovljah in Hrastniku odprti.

Zadružno načelstvo je tudi posredovalo v zadevi policijske ure trgovskih obratov s točilno pravico in prejelo pojasnilo, da velja za točilnice, ki so ločene od trgovskega lokala, policijska ura kakor za gostilne, za točilnice v trgovskih prostorih samih pa trgovski zapiralni čas.

Zadruga se je tudi aktivno udeleževala agitacijskega dela za volitve v dohodninsko cenilno komisijo meseca januarja 1924 in priredila v to svrhu dva shoda. Udeležba iz zadružnega okoliša je bila dovoljna; kljub temu pa je zmogala lista kmečkih volilcev, ker je udeležba s strani trgovcev in obrtnikov v ostalih srezih bila skrajno pičila.

Število zadružnih članov je poraslo v preteklem poslovnem letu od 303 na 311,

število pomočnikov od 32 na 53, število učencev pa je padlo od 67 na 66.

Računsko poročilo. V poslovnem letu 1923. je bilo: dohodkov 7.773.69 Din, izdatkov 9.558.90 Din in primanjkljaja 1.785.21 Din. V poslovnem letu 1924. pa: dohodkov 6.981.45 Din, izdatkov 2.677.80 dinarjev in prebitka 4.240.65 Din, toraj v obeh letih skupaj prebitka 2.455.44 dinarjev. Stanje gotovine in naložbe 1. januarja 1923 9.027.15 Din in stanje gotovine in naložbe 31. decembra 1924 11.482.59 Din.

Predlog Rudolfa Dergan imenom rač. pregledovalcev, da se načelstvu podeli absolutorij, se brez debate soglasno odobri.

Reorganizacija zadruga. Predsednik poda poročilo o dosedanjem delu in sklepih v zadevi združitve zadruga s Trgovskim gremijem za celjsko okolico, nakar nadzornik Založnik izrazi željo, naj se dozadevno enkrat stori končen sklep, da bo mogel celjski gremij pravila, s katerimi čaka že 2 leti, predložiti v odobrenje.

Pri sledečem glasovanju se z večino sprejme predlog člana Simoniškega, da ostane zadruga samostojna. Proti predlogu glasuje 10 članov.

Sprememba pravil. Glede zadružnih pravil se sklenejo deloma soglasno, deloma z večino glasov sledeče spremembe:

1. Na mesto sedanjih nemških pravil odobrenih od c. kr. nameštništva graškega z odlokom od 9. aprila 1910, št. 4/334/1910-3 stopijo slovenska pravila.
2. Ime: Trgovski gremij za srez Laško. Sedež: Laško.
3. Učna doba: za absolvente 2 ali več razredne javne trgovske šole 2 leti, za absolvente meščanske ali najmanj 2 razredov srednjih šol 3, za vse ostale vaje 4 leta. Vajencev, ki niso zadostili z vspehom svoji ljudskošolski obveznosti, ni dovoljeno sprejemati v uk.
4. Pristojbina: vaješka vpisnina 25 dinarjev, oprostnina 50 Din, inkorporacija: za trgovske družbe, agenture, manufakturne, mešane, lesne trgovine in sejmarstva z manufakture po 2.000 Din, za vse druge trgovske obrti po 1.000 Din. Inozemske tvrdke plačajo trikratni znesek.
5. Načelstvo: načelnik, njegov namestnik, 6 odbornikov in 3 namestniki.
6. Obrtno šolstvo. Soglasno se odobrijo sledeči prispevki za obrtne nadaljevalne šole:

Za Hrastnik 2.000 Din, za Laško 2.000 dinarjev, za Trbovlje 3.000 Din.

(Konec prihodnjic.)

Razno.

Jubilej. V petek je obhajal g. Josip Turk, član gerentskega sveta mesta Ljubljane, predsednik Slovenskega obrtnega društva itd., 60-letni jubilej rojstva. Zaslužnemu jubilaru kličemo: Na mnoga leta!

Zasejane površine ozimnih žit za 1924/25. Po uradnem izkazu ministrstva poljedelstva in vod je v letošnji zimi obsejanih z ozimno pšenico v ljubljanski oblasti 26.942 (prejšnjo zimo 25.474) ha, v mariborski oblasti 37.055 ha (35.982 ha), z ječmenom v ljubljanski oblasti 8632 ha (8499 ha) in v mariborski oblasti 8485 ha (7406 ha), z ržjo v ljubljanski oblasti 7421 ha (7278 ha) in v mariborski oblasti 24.680 ha (23.942 ha). V celi državi je zasejanih z ozimnim žitom in sicer s pšenico 1.659.738 ha (1.714.171 ha), z ječmenom 211.174 ha (222.124 ha) in z ržjo 154.578 ha (165.163 ha).

Državne dobave in domače gospodarstvo. Zastopniki gospodarskih organizacij so prosili ministra vojne in mornarice za naredbo, da se morajo vojnemu ministrstvu podrejeni organi pri raznih dobavah kakor: obleke, materijala itd. najstrožje držati predpisanih določil o državnih dobavah, ki jih predvideva čl. 81. zakona o glavnem državnem računovodstvu. Gospod minister je obljubil, da se bo zadeva rešila v korist gospodarskih krogov.

Gospodarska pogajanja med Francijo in Nemčijo. Med zastopniki obeh držav se pogajanja za gospodarsko zblizanje nadaljujejo in so že izdatno napredovala. Lista blaga, za katero naj obe državi v medsebojnem prometu priznata najvišje ugodnosti, je že sestavljena. Pogajanja se bodo po veliki noči nadaljevala.

Reparirane ladje se vračajo iz Nemčije. Te dni bo prispelo iz Nemčije več popravljenih parnikov, koje so popravili na račun reparacij v delavnicah v Nemčiji. Med drugimi ladjami sta: »Avala« in »Strossmayer«.

Boni pariške dekorativne razstave. Razstava moderne dekorativne umetnosti v Parizu izdaja bone od 50 frankov za loterijo od 1925 do 1974 leta. Vsako leto bo po eno žrebanje v »Credit Financier de France«. Celokupno je 720.050 srečk v iznosu 76 milijonov 500 tisoč frankov. Za neizžrebane bone se bo dobilo po 50 frankov. Glavnih dobitkov je 40 v iznosu 100 tisoč frankov in 10 v iznosu 50 tisoč frankov. Ostalih 720 tisoč so v iznosu 1000 frankov. Boni dajo posetnikom razstave sledeče prednosti: 20 vstopnic po 2,50 franka vsaka; znižanje tarife na železnicah do Pariza 30%, za daljave od 200—500 km (z veljavnostjo 10 dni) a 33% za daljave večje kot 500 kilometrov (z veljavnostjo 15 dni). Popusti od 25 do 50% za glavne prireditve Pariza, v mejah prostih mest in to po dve mesti v gledališčih, bioskopih in muzikalnih prireditvah. Popust v iznosu 25% tudi za vse prireditve v notranjosti razstave in brezplačno sodelovanje pri veliki tomboli, ki se bo vršila tekom razstave.

Ameriško gospodarstvo in položaj v Evropi. Ameriško ministrstvo narodnega gospodarstva je sklenilo, da osnuje na Dunaju posebni urad, kateri bo imel nalogo, da pazno zasleduje in presoja odnose v srednji in jugovzhodni Evropi s poljedelskega in šumsko-gospodarskega stališča. Urad se bo otvoril že prihodnje dni in ameriški komisar Haas, kateri vodi ta obrat, je že prišel na Dunaj.

»Zacherlin«, svetovno znano sredstvo proti muham, bolham, ščurkom, steniceam itd., edina pomoč proti molom, se zopet dobi v vseh lekarnah in trgovinah. Glavna zaloga je za g. lekarnarje in trgovce: Lekarna Leustek, Ljubljana.

Največja podmornica na svetu, ki more vztrajati pod vodo 2 in pol dneva. Dne 8. t. m. je nastopila svojo prvo vožnjo največja podmornica na svetu. Posadka podmornice šteje 121 mož. Značilno za to ladjo je, da more vztrajati pod vodo dva dneva in pol.

Prvi ženski inženir na Madžarskem. V Budimpešti je te dni na ondodni tehniški promovirala prva ženska za strojnega inženjerja. Promocija se je vršila na svečan način. Ta mlada inženierka bo brez dvoma na Madžarskem dolgo časa

brez koleginje, ker ni na tehnični visoki šoli v Budimpešti sedaj niti ene slušateljice.

XII. Nizozemski velesejem v Utrechtu, ki se je vršil od 10. do 19. marca 1925, je imel po oficijelnih poročilih vodstva v vsakem oziru najlepše uspehe. Na sejmu je bilo napravljenih izredno mnogo sklepov s trgovci iz Skandinavije, Francije, Nemčije, Belgije, Amerike in Anglije (osebito stavbni material). Posebno važni so bili oddelki: strojni, električni, metalni, za radio-industrijo, steklarski, stavbni, jestvinski itd. V oddelku za nizozemsko Indijo je vzbudil posebno zanimanje kavčuk in njega uporaba v industriji. Velesejma se je udeležilo 583 nizozemskih in 308 inozemskih tvrdk. Pri otvoritvi se je razprodalo 40.000 vstopnic. **Prihodnji velesejem v Utrechtu se vrši od 8. do 17. septembra 1925.**

Dr. Milan Stojadinović: Naš finančni položaj. — Ekonomsko finančna revija »Bankarstvo« je izdala v okusni opremi pod gornjim naslovom referat finančnega ministra g. dr. M. Stojadinovića o finančnem položaju države. Cena je brošura 15 Din, a dobiva se pri: Glavni administraciji »Bankarstva« v Zagrebu, Marovska ulica 30.

Glavna založba

F ŠIBENIK - LJUBLJANA

Tržna poročila.

Ljubljanska borza, dne 10., 11., 12. in 13. t. m. ne posluje.

Mariborski velikonočni trg. Vsled bližajočih se velikonočnih praznikov je bil v sredo 8. t. m. mariborski trg prav dobro preskrbljen in obiskan, kljub temu, da je bilo deževno vreme. Slaninarjev sicer ni bilo, ali drugih kmetov in kmetice je bilo na trgu, da je vse kar mrgolelo. Tudi pri domačih mesarjih ni bilo videti cen po 13 in 14 Din za 1 kg govedine, temveč prodajali so to po 15 do 20, teletino 17 do 20 in svinjino 20 do 22 Din za kilogram. V mestni mesnici

so ostale cene pretečenega tedna. — **Perutnina.** Te je bilo čez 1000 komadov, a kljub temu je bila dražja kot po navadi. Cene so bile: kokošim 25 do 70, racam in gosem 60 do 125, puranom pa 100 do 200 Din za komad. Okoli 10. ure je bilo več kot polovico prodanih. — **Domači zajčki.** Samo ti so ostali pri navadni ceni, t. j. 10 do 40 Din komad. — **Kozlički** so bili mnogo dražji in sicer 100 do 150 Din komad. — **Krompir, zelenjava, sadje in druga živila.** Bilo je 20 vozov na trgu. Cene so bile krompirju 9.50 do 11 Din za mernik (7½ kg), čebuli 3 do 6, česnju 4 do 12 Din venec, kislemu zelju 3 do 4, kisli repi 2, jabolkom 3 do 8, hruškam 6 do 12 Din 1 kg, pomarančam 1 do 3, limonam 0.75 do 1.25, jajcam 1.25 do 1.50 komad, bučnemu olju 22 do 26 Din liter, salati 2 do 4 Din kupček. Zanimivo je dejstvo, da se je mleko prodajalo po 6 dinarjev liter, čeravno je bila tržna cena 3 do 4 Din liter, medtem ko ga je mlekarna Bernhard na Koroški cesti prodajala po 3 Din liter. Tu so se ljudje nastavili že ob pol sedmih zjutraj in so se gnječali do osme ure. Ob tem času je bilo vse mleko razprodano in nekateri so šli prazni proč. Smetana se je prodajala po 16 do 20 Din liter. Maslo pa, surovo kakor tudi kuhano, po 60 Din kilogram. — **Lončena in lesena roba** 0.75 do 100 Din komad. Lesene robe je bilo prav malo, ker Ribničani so šli za praznike domov. — **Seno in slama.** Kljub deževnemu vremenu so kmetje pripeljali 4 vozove sena, 1 voz otave in 1 voz stelje na trg in so prodajali seno po 75 do 80, otavo 75, steljo pa po 50 Din za 100 kg. Slame to pot ni bilo na trgu.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 3. aprila se je pripeljalo 317 svinj in 5 koz; cene so bile sledeče: Mladi prašiči, 5 do 6 tednov stari, kom. 62.50 do 100, 7 do 9 tednov stari 125 do 150, 3 do 4 mesece stari 225 do 325, 5 do 7 mesecev stari 470 do 560, 8 do 10 mesecev stari 720 do 850, 1 leto stari 1225 do 1350 Din; 1 kg žive teže 12 do 13, 1 kg mrtve teže 16.25 do 17.50. Prodalo se je 126 komadov.

Tržne cene za meso v Celju (1. aprila). Govedina: V mesnicah I. vrste 20—22, II. 18—20. Na trgu I. vrste 20—22, II. 16—19, 1 kg vampov 10, pljuč 10, jeter 15—19. Teletina: 1 kg telečjega mesa I.

25, II. 20, jeter 20, pljuč 20. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. 25—30, II. 25, pljuč 20, jeter 20, slanina I. 27.50—32, II. 27.50, na debelo 27.50, masti 34, amerikanske 32, šunke 32.50—37.50, prekajenega mesa I. 32.50—37.50, II. 32.50. Drobniča: 1 kg koštrunovega 12 do 14, Klobase: 1 kg krakovskih 40, debrecinskih 40, hrenovk 38.50—40, posebnih 30, svežih kranjskih 50, suhih kranjskih 60, brunšviških 15—17, salami 110 do 120. Perutnina: 1 kokoš 35—40, petelin 40—50, raca 50, gos 100, puran 120 do 130, domač zajec manjši 25, večji 25. 1 liter mleka 3.50, kisle smetane 16, 1 kg surovega masla 50—56, čajnega 88, masla 44, bohinskega sira 48—52, trapistnega sira 22—56, ementalkega 110, sirčka 12—14, eno jajce 1.— do 1.25 Din.

Cene špecerijskemu blagu v Celju (1. aprila). 1 kg kave Portoriko 76, Santos 60, Rio 48—52, pražene kave I. 88, II. 68, III. 60, kristalnega belega sladkorja 15.50, v kockah 17.50, riža I. 12—15, II. 7.25, 1 liter namiznega olja 28, 1 kg soli 4, testenin I. 13, II. 12 Din.

Mlevski izdelki na trgu v Celju. 1 kg moke št. 00 7.50, št. 0 7.50, št. 2 7.30, št. 4 6.90, št. 7½ 3.80, kaše 6, ješprenja 6.20, otrobov 2.20—2.80, koruzne moke 3.20, koruznega zdroba 4, pšeničnega 7.80, ajdove moke I. 6.40 Din.

Dunajska borza za kmetijske produkte (8. t. m.). Z ameriških borz so prispela čvrstejša poročila, ki imajo svoj vzrok v neugodnih vremenskih poročilih in v ponovnem večjem povpraševanju s strani evropskih držav. Zato je bila tendenca na dunajskem tržišču prijaznejša. Promet je živahnejši. Pšenica in turščica beležila povišano ceno. Notiralo za 100 kg v šilingih vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 5.50 do 51.50, madžarska s Potisja 53.50 do 54, jugoslovenska 53 do 53.50, Rosafé 49.50 do 50; ječmen: domači 45 do 50, češki 56 do 60; turščica 26.50 do 27.50; oves 39.50 do 40.50; pšenični zdrob 89 do 91; pšenična moka »0«: domača 85 do 88, madžarska 83 do 87, jugoslovenska 83 do 86 šilingov.

Pocenitev kruha na Ogrskem. Kruh se je na Ogrskem tekom meseca marca t. l. znižal za 700 K, to je na 6700 K za kilogram.

Položaj na srednjeevropskem kovinskem trgu. — V doglednem času name-rava češkoslovaški kovinski kartel pričeti pogajanja s šlesko, ogrsko in jugoslovansko kovinsko industrijo, da ugotovi stališče te industrije glede proširjenja kartela na njeno področje. V glavnem bo šlo za ureditev tržišč. Dosedaj je spečavanje produktov urejeno samo med češkoslovaško in avstrijsko industrijo. Češkoslovaški plavži so imeli prva dva meseca tekočega leta dovoljno naročil tako od domače kakor od inozemske trgovine. Domača trgovina spopolnjuje svoje zaloge in je stopila deloma v živahne trgovske stike z inozemstvom. Tovarne za poljedelske stroje imajo znatna naročila iz Rusije, Italije in Rumunije.

S tržaškega sladkornega trga. V preteklem tednu ni bilo tržaško sladkorno tržišče zaposleno. Promet se je razvijal samo v najožjih mejah, ker se špekulacija ni interesirala niti za novo kampanjo, da si se pričakuje, da se bo v tej kampanji nasejalo manj pese. Ker je tekom tedna tečaj liveršterlinga znatno kolebal, so se mogle nekatere dni izvršiti neznatne prodaje češkoslovaškega sladkorja italijanskemu konsumu. Govorilo se je o tem, da so italijanske tovarne sladkorja ustanovile skupni prodajni urad za izvoz in da nameravajo prodati inozemstvu okoli 30 tisoč ton. Za sedaj ta vest še ni potrjena.

Dobava, prodaja.

Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 23. aprila t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave skupno 10.200 m³ drv za garnizije Ljubljana, Maribor, Ptuj, Slovenska Bistrica in Kamnik. — Dne 8. maja t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave ploščatega železa. — Dne 9. maja t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave dvigalnic za lokomotive. — Dne 11. maja t. l. pri autokomandi II. armijske oblasti v Sarajevu glede dobave gumijev za avtomobile. — Dne 12. maja t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 500 kg petroleja; pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave usnjenih jermenov itd.

Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 2. maja t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave jelovih desk in drugega stavbnega lesa. — Dne 4. maja t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave lanenega firneža. — Dne 5. maja t. l. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave karbوندum- in smirkovih plošč; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave črne pločevine ter glede dobave tovorne masti. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Dr. ing. Miroslav Kasal

Oblastveno poverjeni stavbeni inženjer in mestni stavbenik

Ljubljana - Mirje št. 11 - telefon št. 287

Stavbeno podjetje in tehniška pisarna za betonske, železobetonske in vodne zgradbe, arhitekturo ter vsakovrstne visoke stavbe.

Izvršitev.

Projektiranje.

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drugi

= Ljubljana =

Bohoričeva ulica 24

AVTO

bencin, pnevmatika olje, mast, vse popravila in vožnja. Za prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi fugo-Avto, d. z o. z. v Ljubljani.

Tovarniške zaloge „ČEHOJUG“
v Ljubljani, palača Ljubljanske kreditne banke

I. Tekstilno blago

Telefon 339

II. Steklenice za konjak, rum, medicinske, sifon itd., češke, močne, bele in polbele.

Tovarniške cene.

Telefon štev. 908

Ustanovljeno 1903

Prvi strokovno specialni atelje za črko-slikarstvo

Pristou & Bricelj
Ljubljana

Aleksandrova cesta št. 1 (Šelenburgova ulica št. 7)

Špecialiteta: Steklene napisne firme

Ustanovljeno 1903

Telefon štev. 908

TISKARNA „MERKUR“
TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posetnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjižgoveznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVÁ UL 13. - TELEFON 552

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Ustanovljena 1900.

Dejniška glavnica Din 50.000.000—
Skupne rezerve nad Din 10.000.000—

Ljubljana, Dunajska c. (v lastni hiši)

PODRUŽNICE:

Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst. AGENCIJA: Logatec.

Poštni ček. račun Ljubljana 10.509
Brzjavni naslov: Banka Ljubljana
Tel. štev. 261, 413, 502, 503, 504.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoča dela.

Najboljši
šivalni stroj
je edino to

Josip
Petelinc-a

Gräzner in Adler
za rednice, obrt in industrijo
Ljubljana
Posel v vseh vrstah. Vseletna garancija.
Delavnica za popravila
Na voljo Telefon 918 Na malo

Tvrška

IVAN PERDAN

nasledniki
v Ljubljani.

Glavna zaloga Ciril
Metodovih vžigalic.

Veletgovina špecerij-
skega in kolonijal-
nega blaga na debelo
in na drobno po naj-
nižjih dnevnih cenah.

Zahtevajte cenike!

Zahtevajte povsod
čevlje
domače tovarne

PETER KOZINA & KO., TRŽIČ

Varstvena znamka:

Veletgovina

A. ŠARABON

▼ Ljubljani
priporoča

**špecerijsko
blago**

raznovrstno žganje
moko in
deželne pridelke
raznovrstno
rudninsko vodo
Lastna pražarna za
kavo in mlin za di-
šave z električnim
obratom.

OBEDI NA RAZPOLAGO!

Zaloga

moškega perila

tovarne „TRIGLAV“

Ljubljana

nasproti hotela „Štrukelj“

TVRŠKA

A. VOLK
LJUBLJANA

Veletgovina žita in
mlevskih izdelkov
priporoča iz svoje zaloge
vse vrste pšenične
moke najboljših
banaških
mlinov,
ohrobe, koruzne
in ajdove izdelke, kašo,
ješprenj, nadalje pšenico,
koruzo, oves, fižol
in druge
poljske pridelke.

Telefon štev. 449.

Brzjavni: VOLK.

ZAHTEVAJTE PONUDBE!

VINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristnega vina.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmoder-
neje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Posluje po celi Jugoslaviji
Ustanov. 1. 1923. Dejniška glavnica znaša 3.000.000 Din v zlatu.

„JUGOSLAVIJA“

splošna zavarovalna družba

Ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani

sklepa: 1. požarna zavarovanja, 2. življenjske zavarovanja, 3. nevarna in jamstvena za-
varovanja, 4. zavarovanja proti škodam vlad talinskega vloga, 5. transportna zavarovanja,
6. zavarovanja proti škodam vlad razbitja stekla. — Največji tu delujoči zavod. Družba
je prevzela od „Orške vzajemne zavarovalnice“ in od zavarovalnih družb „Fenike“
(požarni oddelki) in „Franko-Hongroise“ ves njihov kupčijski obseg v naši državi. — Naj-
nižje tarife. Takošnje plačila škod. — Glasom narode ministrstva za vojno in mornarico
nadomeščajo police splošne zavar. družbe „JUGOSLAVIJE“ ženski kavicje za častnike.

Pisarna: Dunajska cesta 15.

Telefon 57.

Josip Petelinc, Ljubljana

Na voljo! (Glas Preloženega spomina) ob vodi Na malo!

Papirni potrebščine na blagajni, krojača, čevljarja, sodarja,
moda žena, pisarniške, igračne, otroške, mlinske, tovarniške blaga.
Telefon 148

Naročajte in razširjajte Trgovski list!

Prva žebliarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebliarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Brzjavke: Zadruga Kropa.

Telefon interurban: Podnart 2.

Žebli za normalne in ozkotirne že-
leznice

Žebli za ladje, črni ali pocinkani

Žebli za zgradbe, les itd.

Žebli za čevlje

Spojke za odre in prage

Spojke za ladje in splave

Železne brane

Zobje za brane

Ključke za podebe, zid, cavi, Me-
beve itd.

Vijaki z maticami

Podložne pločice

Matice

Zakovice za tenderje, kotle, mostove,
sode, pločevino, kolesa itd.

Vijačni čepi

Verige

Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in risbah najceneje.
Ilustrovani ceniki na razpolago.

Prodaja se samo na debelo trgovcem.